

„PRZEZ OBRAZ DO OBUSTRONNEGO ZROZUMIENIA”

EDUKACJA MEDIALNA I SPOŁECZNA W ODNIESIENIU DO STEREOTYPÓW -scenariusze zajęć warsztatowych

1. Aleksandra Leja- **Wstęp.**
2. Aleksandra Leja- **JAK ZOSTAĆ AUTOREM HISTORYCZNEGO KOMIKSU? KOMIKSOWE ABC.**
3. Małgorzata Pługowska- **Kształtowanie wizerunku- SŁOWA, KTÓRE MÓWIĄ O NAS.**
4. Małgorzata Pługowska- **Kształtowanie wizerunku- SZUKAMY PRZYCZYŃ LUDZKICH ZACHOWAŃ.**
5. Małgorzata Pługowska- **Kształtowanie wizerunku- LITERACKI „FACEBOOK”.**
6. Natalia Karolczak- **„O filmie cz. 1”- ELEMENTARZ MŁODEGO KINOMANA- POJĘCIA ZWIĄZANE Z FILMEM.**
7. Natalia Karolczak- **„O filmie cz. 2” ELEMENTARZ MŁODEGO KINOMANA- „MARZYCIEL”.**
8. Aleksandra Leja- **MASS MEDIA- JAKIE FUNKCJE REALIZUJĄ WSPÓŁCZEŚNIE ?**

WSTĘP:

Uczestnictwo w kulturze, w szerokim tego słowa znaczeniu, oraz wymagania współczesnej edukacji w centrum zainteresowania stawiają wielowymiarowe kompetencje medialne, coraz częściej sprzężone z informacyjnymi, co łącznie buduje kompetencje cyfrowe. O ile kompetencje informacyjne zagościły na dobre w polskiej szkole, o tyle kompetencje medialne borykają się z uzyskaniem właściwego miejsca, niezbędnej rangi i należnego im statusu. Głównym zadaniem edukacji medialnej jest uczenie refleksyjnego a zarazem krytycznego odbioru przekazu medialnego, co stanowi immanentną cechę nowoczesnych społeczeństw.

Polskim nauczycielom i polskiej szkole powinno zależeć na świadomym wkraczaniu w przestrzeń użytkowników mediów, gdyż budowane w ten sposób kompetencje pozwalają racjonalnie i pożytecznie z tychże mediów czerpać a w dalszej perspektywie je wzbogacać. Nie powinno więc zadowalać jedynie kształcenie kompetencji krytycznego odbiorcy komunikatów medialnych, ale cel ważny winno stanowić rozwijanie kompetencji krytycznego nadawcy.

Każda działalność edukacyjna szkoły, w tym także edukacja medialna, może być zorganizowana w różny sposób, mniej lub bardziej sformalizowany, czy wręcz akcydentalnie, to jest przy okazji podejmowanych różnorodnych działań edukacyjnych w codziennej działalności szkoły. Wybór metody zależy od grona pedagogicznego i dyrekcji placówki. Zakładając, że obszar edukacji medialnej jest niezwykle istotny z punktu widzenia rozszerzających się potrzeb ucznia, autorzy projektu „Przez obraz do obustronnego zrozumienia” postanowili właśnie ten obszar uczynić jądrem działań i całego edukacyjnego przedsięwzięcia. Skupili się na filmie i komksie. Aby uczniom przybliżyć wymienione komunikatory oraz dostarczyć niezbędnej wiedzy do posługiwania się nimi, opracowano cykl scenariuszy, które prezentujemy w niniejszej publikacji.

Przedstawione scenariusze zostały zrealizowane z uczniami biorącymi udział w projekcie podczas zajęć warsztatowych a także z innymi uczniami na lekcjach języka polskiego, historii i wiedzy o społeczeństwie. W ramach ewaluacji zajęć uczestnicy wskazywali przydatność poruszanych zagadnień w realizacji komiksów i filmów stanowiących ideę projektu współpracy z Francuzami

Wierzymy, że będą one stanowić inspirację dla działań z zakresu edukacji medialnej podejmowanych w krotoszyńskich szkołach. Niechaj refleksja nauczycieli z SP nr 8 z OD im. M. Skłodowskiej- Curie nad sposobem właściwego wykorzystania mediów stanowi inspirację do rozwijania edukacji medialnej w innych szkołach, innych projektach i innych rozwiązaniach merytorycznych wzbogacających procesy dydaktyczne.

JAK ZOSTAĆ AUTOREM HISTORYCZNEGO KOMIKSU?
KOMIKSOWE ABC

Klasa i etap edukacyjny:	klasa III– III etap edukacyjny
Przedmiot/ rodzaj zajęć:	historia
Temat lekcji:	Jak zostać autorem historycznego komiksu
Powiązanie z wcześniejszą wiedzą:	Pojęcia: komiks, bohater
Cel lekcji (wyrażony w języku ucznia):	- poznasz podstawowe pojęcia dotyczące tworzenia komiksu: szkic, bohater, chmurki, czcionka, line art., światłocien i tekstura komiksu; -przeanalizujesz wybrany komiks; -uświadomisz sobie, że komiks może uczyć oraz pozwala wykorzystać twoje zdolności twórcze; -poszukasz swojej historii i ustalisz, kiedy można wykorzystać jej bohatera dla przedstawienia zjawisk i wydarzeń historycznych, tych odległych i tych z historii dziejącej się na naszych oczach.
Pytanie kluczowe/badawcze/problemowe:	Jakimi przymiotami powinien być obdarzony bohater komiksu, by móc pokazać jego historię w ciekawy sposób?
Materiały dla ucznia (źródła do zapoznania się w domu):	<i>Krzysztof Czachura: Jak napisać scenariusz do komiksu?- załącznik 1</i> <i>„Wbrew nadziei. Opowieść o Łukaszu Ciepłińskim ps. »Pług«” – biogram i komiks- załącznik 2</i>
Instrukcja dla ucznia jak ma wykorzystać materiał proponowany przez nauczyciela	Przeanalizuj miniprzewodnik Krzysztofa Czachury dotyczący kolejnych kroków tworzenia komiksu. Spróbuj stworzyć własne ABC tworzenia komiksu
Propozycje zadań/ćwiczeń do wykonania na lekcji:	Praca grupowa z przygotowanym wcześniej pierwszym komiksem historycznym powstałym w rzeszowskim oddziale IPN zamieszczonym w załączniku 2. Sformułowanie wniosków na temat zasad doboru bohatera tworzonego komiksu w karcie pracy- załącznik 3
Podsumowanie zajęć przez uczniów:	Mocne strony: <ul style="list-style-type: none"> • w grupie każdy mógł się swobodnie wypowiedzieć, • wymiana materiałami wcześniej zgromadzonymi służyła wzbogaceniu wiedzy i umiejętności z zakresu edukacji medialnej. Słabe strony: <ul style="list-style-type: none"> • nie wszyscy uczniowie zapoznali się z materiałem do lekcji przygotowanym i przesłanym przez nauczyciela
Wnioski nauczyciela z lekcji:	Pomoc nauczyciela jest niezbędna w określaniu przymiotów (cech) bohatera komiksu

<p>Wskazówki dla naśladowców:</p>	<p>Do pracy grupowej można wybrać dowolny komiks historyczny. Ważne, aby każda grupa pracowała na tym samym materiale.</p>
<p>Materiały stworzone na zajęciach:</p>	<p>Komiksowe abc po lekturze miniprzewodnika wypracowane przez całą klasę:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tworzenie szkicu (główne linie, kontury, chmurki, teksty); -Dobór czcionki (o ciekawym komiksowym kroju); -Wykonanie line art. komiksu (w programie graficznym); -Nadanie obrysowi komiksu pełnej czerni lub innego koloru; -Kolorowanie komiksu; -Wprowadzanie światłocieni oraz tekstury. <p>Wnioski sformułowane po zaprezentowaniu materiału z kart pracy przez poszczególne grupy:</p> <p>wybierając bohatera komiksu, musimy pamiętać, że powinien on charakteryzować się takimi przymiotami jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wierność swoim zasadom; - odwaga; -godność; -przykład dla innych; -wiara wbrew nadziei (Contra spem spero)

Załącznik 1:

"Jak napisać scenariusz do komiksu?"

Szkic komiksu. Tworzymy szkic. Powstaje zarys komiksu z głównymi liniami, konturami i wstępnym światłocieniem oraz rozmieszczeniem chmurki i tekstów. Najprościej ten etap można opisać słowami: **Szkic - w poszukiwaniu idealnych linii.** Szkic nie oddaje w pełni potencjału wizualnego, jaki "drzemie" w komiksie. **Szkic jest formą pogładową, konceptową, przygotowawczą do obrysu, koloru i wykończenia komiksu.**

Na etapie szkicu można wprowadzić poprawki, zmiany oraz sugestie klienta. Taką poprawką może być np. dodanie nowej chmurki z tekstem, usunięcie elementu lub postaci z kadru itp. Wprowadzanie różnych poprawek w późniejszych etapach pracy

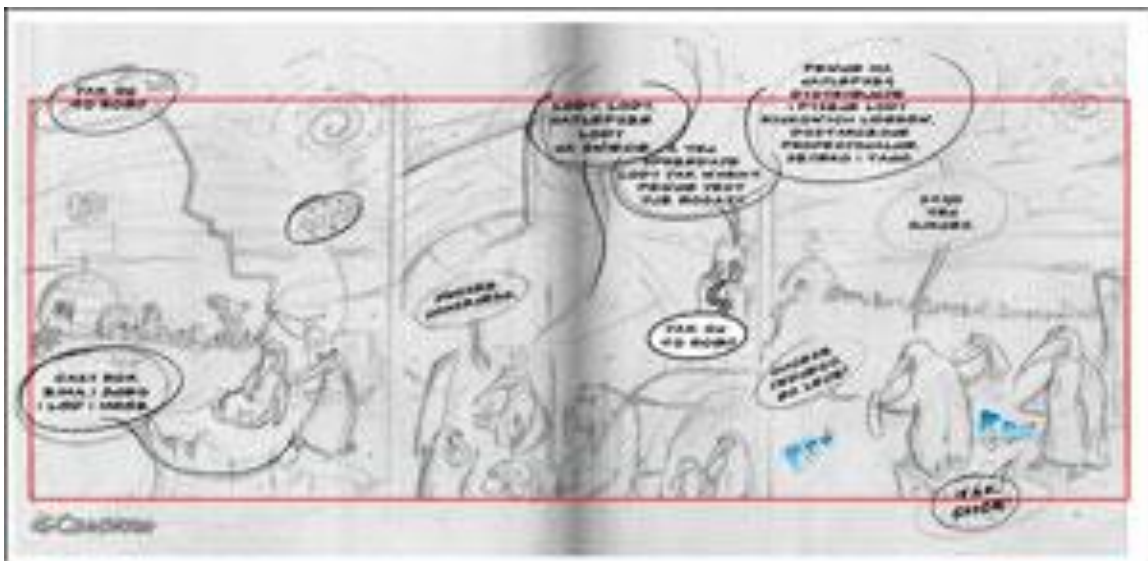
nad komiksem staje się stopniowo coraz bardziej skomplikowane i problematyczne.

Bohater komiksu. Każda historia ma bohatera -(ów). To oni tworzą fabułę, kreuja wątki i budują historię.

Chmurki komiksowe

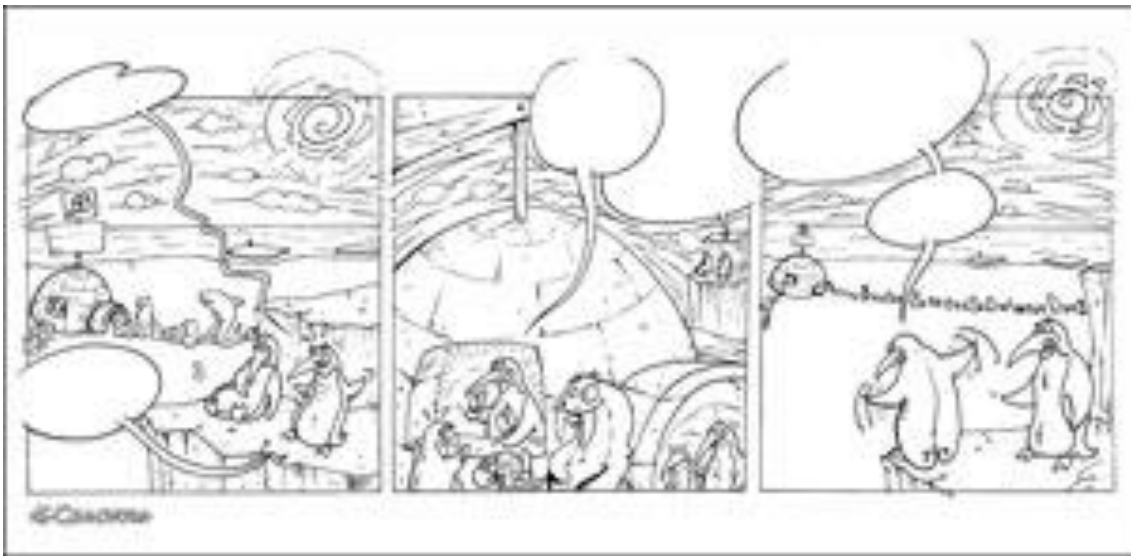
Tworząc szkic komiksu, trzeba z góry założyć, gdzie będą znajdować się chmurki komiksowe. **Tworząc komiks, dymki należy planować wcześniej.** Dlatego warto wspierać się przy szkicowaniu scenariuszem komiksu. Lepiej unikać sytuacji, kiedy musimy wciskać w kadrach komiksu chmurki w najmniej odpowiednie do tego miejsca. Trzeba też zwrócić uwagę na kolejność chmurki. Wcale nie jest ona przypadkowa. Ogonki chmurki komiksowych muszą być zwrócone w stronę ust bohatera wypowiadającego daną kwestię. Dopuszczalne jest "celowanie dymkiem w głowę". :) Często zdarza się u nieuważnych rysowników komiksowych, że ogonek wędruje w najmniej powołane do tego miejsce. Kadr komiksu robi się wtedy nieco krępujący.

Częstym błędem, nawet doświadczonych rysowników komiksowych, jest tzw. przegadana chmurka. **Każdy tekst do chmurki komiksowej da się skrócić.** „Przegadany” komiks zniechęca czytelnika. Trzeba pamiętać, że robimy komiks a nie że piszemy powieść. "Przegadany" scenariusz komiksu to prawdziwy koszmar rysownika komiksowego. **Generalna konkluzja jest taka, że szkic komiksu trzeba robić z głową.** Warto, tworząc komiks, każdą chmurkę z tekstem generować na osobnej warstwie. Daje to pełną możliwość manipulowania tekstem i chmurkami. Tekst oraz chmurki można wtedy dowolnie zmieniać, usuwać, przesuwać, powielać etc. Jest to bardzo wygodne a przy ewentualnym wprowadzaniu poprawek lub tłumaczeniu komiksu na inny język - wręcz bezcenne. Można ukryć tekst oraz chmurki komiksowe i swobodnie kolorować projekt komiksu bez przeszkód. Oczywiście grupowanie chmurki i tekstu zajmuje trochę więcej czasu i wydłuża pracę nad projektem komiksowym. Warto jednak poświęcić na to rozwiązanie więcej pracy, ponieważ korzyści są nieocenione.

Czcionka w komiksie. Dobór czcionki do komiksu jest bardzo istotny, ponieważ podobnie jak przy projektowaniu logo nadaje ona projektowi charakter. Jest wiele ciekawych fontów o komiksowym kroju. Niestety większość komiksowych czcionek pozbawiona jest polskich znaków, co mocno komplikuje ich używanie. Jeśli tekstu jest niedużo, czcionka jest rewelacyjna a nasz komiks nie może się bez tej czcionki obejść, możemy "ogonki i kropeczki" domalować. Jeśli zaś tekstu jest bardzo dużo, to dorabianie ogonków i kropek na nic się nie zda. Jedna spacja w tekście zniszczy całą naszą pracę. W takiej sytuacji można edytować czcionkę w programie do tworzenia czcionek i przerobić na polskiego fonta. Przed użyciem czcionki powinno się sprawdzić rodzaj licencji czcionki oraz jej warunki.

Line art - obrys komiksu. Po szkicu następuje czas na wykonanie obrysu paska komiksowego. **Wykonujemy line art komiksu.** Obrys komiksu edytujemy w programie graficznym - usuwamy błędy, nieczystości.

Nadajemy obrysowi komiksu pełną czerń lub inny kolor, który nam odpowiada. W momencie, kiedy line art jest już naszym zdaniem perfekcyjny, możemy przejść do kolorowania projektu.

Warto zachować kopię warstwy czystego line art'u dlatego, że możemy ponownie go wykorzystać. Z czystego obrysu można np. wykonać malowanąkę dla dzieci.

Kolor. Najpierw kolorujemy wszystkie elementy komiksu za pomocą wypełniania kolorami i gradientami. Na tym etapie powstaje gotowy już komiks bez światłocienia i tekstury. Wygląda trochę płasko, ale już można taki komiks spokojnie zapisać i używać.

Światłocień i tekstura komiksu. Kolejny etap kolorowania to wprowadzanie do komiksu światłocienia oraz tekstury. Technik jest bardzo wiele do zastosowania - od trybów mieszania przez filtry, poziomy aż po zaawansowany digital painting.

Podczas projektowania komiksów najczęściej do nałożenia światłocienia i faktury używamy kolażu różnych technik. Mnożenie warstw oraz filtry dają bardzo ciekawe rezultaty. Cienie w komiksie warto lekko zblurować.

Poprawki. Pozostaje już tylko wprowadzenie ostatecznych poprawek i detali do naszego paska komiksowego

Można poeksperymentować z komiksem: popробować różnych filtrów, balansu kolorów, mieszania warstw, powyginać na siatce postać etc. Często można uzyskać warte zapamiętania, ciekawe warianty pracy. Ważne, aby na etapie wykańczania komiksu nie zatracić się bez reszty. :) Łatwo o przesadę. "Jeśli ktoś poprawia coś dostatecznie długo, to najpewniej to zepsuje". Projekt komiksu można zapisać jako jpg lub pdf. **Teraz można już wykorzystać pasek komiksowy do reklamy, wstawić do ulotki, na stronę www, fFacebooka lub wydrukować na koszulce. Voila! Komiks gotowy do użytku.**

PS

Kto powiedział, że pasek komiksowy musi być zawarty w foremnej bryle?

Autor: Krzysztof Czachura

Załącznik 2:

„Wbrew nadziei. Opowieść o Łukaszu Cieplińskim ps. »Pług«” to pierwszy komiks historyczny wydany przez Instytut Pamięi Narodowej. Powstał w rzeszowskim oddziale IPN-u i jest wynikiem współpracy pracowników oddziału, którzy czuwali nad stroną merytoryczną, oraz Wojciecha Birka – autora scenariusza komiksu i Grzegorza Pudłowskiego, który wykonał rysunki. W komiksie zamieszczone zostały ponadto krótkie biogramy najważniejszych postaci w nim występujących oraz wykaz skrótów użytych w scenariuszu.

***

Łukasz Ciepliński, ps. „Antek”, „Apk”, „Bogdan”, „Ostrowski”, „Pług”, „Zygmunt” – ur. 26 XI 1913 w Kwilczu, oficer WP, dowódca kompanii ppanc. w kampanii wrześniowej 1939 r., odznaczony Virtuti Militari na polu walki podczas bitwy nad Bzurą. Inspektor Inspektoratu Rejonowego ZWZ-AK Rzeszów w latach 1941–1945, szef sztabu Okręgu Krakowskiego „Nie” oraz DSZ w 1945 r. Od września 1945 do stycznia 1946 r. kierownik Okręgu WiN Kraków, a następnie prezes Obszaru Południowego WiN. Od stycznia 1947 r. prezes IV Zarządu Głównego WiN. Aresztowany 28 XI 1947 r. w Zabrze, po ciężkim śledztwie został skazany 14 X 1950 r. w procesie IV Zarządu Głównego WiN na karę śmierci i zamordowany 1 III 1951 r. w więzieniu mokotowskim w Warszawie.

WARSZAWA, 14 PAŹDZIERNIKA
1950 ROKU...

W IMIENIU
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ...

WOJSKOWY
SĄD REJONOWY W WARSZAWIE
W SKŁADZIE: PRZEWODNICZĄCY
PLK WARECKI ALEKSANDER...

SĘDZIA MJR FURTAK
ZBIGNIEW ORAZ ŁAWNİK
MJR TRYLIŃSKI
WŁADYSŁAW...

...W OBECNOŚCI
PROKURATORA PPK. TRAMERA
JERZEGO I OBRONCY Z WYBORU,
ADWOKATA URBAŃSKIEGO
JERZEGO...

...NA ROZPRAWIE
PRZECIWKO KIEROWNICTWU
NIELEGALNEGO ZWIĄZKU
„WOLNOŚĆ I NIEZAWISŁOŚĆ”...

...ROZPOZNAŁ
SPRAWĘ CIEPLIŃSKIEGO
ŁUKASZA, SYNA FRANCISZKA
I MARII, UR. 26.11.1913
W KWILCZU, POWIAT
MIĘDZYCHÓD...

...NARODOWOŚCI
I OBYWATELSTWA POLSKIEGO,
WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO,
Z ZAWODU KUPCA, WŁAŚCIELA
SKLEPU W ZABRZU, ZAMIESZKAŁEGO
W ZABRZU, UL. WOLNOŚCI
279 M. 5...

...ZONATEGO
Z JADWIGĄ SICIŃSKĄ,
OJCA JEDNEGO
DZIECKAW WIEKU
LAT 3...

...W SŁUŻBIE
WOJSKOWEJ DO 1939 R.
JAKO OFICER ZAWODOWY
W STOPNIU PODPORUCZNIKA,
NIEODZNACZONEGO,
NIE KARANEGO...

...OSKARŻONEGO
O ORGANIZACJĘ I KIEROWANIE
NIELEGALNYM ZWIĄZKIEM
„WOLNOŚĆ I NIEZAWISŁOŚĆ”,
DĄŻĄCYM DO ZMIANY
USTROJU PAŃSTWA
POLSKIEGO...

...SZPIEGOWSTWO, KRADZIEŻ
I PRZEKAZYWANIE TAJEMNIC
PAŃSTWOWYCH AGENTOM WROGICH
PAŃSTW, MIKOŁAJCZYKOWSKIEMU PSL-OWI
I KARDYNAŁOWI HLONDOWI...

SŁYSZĘ TYLKO NA JEDNO UCHO...
W ŚLEDZTWIE ROZBILI MI DRUGIE...

ORGANIZOWANIE I UDZIAŁ W ZAMACHACH NA URZĘDY BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I POSTERUNKI MO ORAZ URZĘDY ADMINISTRACJI.

...W WYNIKU KTÓRYCH ZOSTALI ZAMORDOWANI PRZEWOZNICZACY OKZZ* W RZESZOWIE HADERA, KOMENDANT POSTERUNKU MO W BŁAZOWEJ ORTYL STEFAN, KOMENDANT POSTERUNKU MO W CZUDCU ROZBARSKI I SZEREŃ INNYCH OSÓB...

...ALE TERAZ SŁYSZE KAŻDE SŁOWO... WSZYSTKIE TE KLAMSTWA I PRZEINACZENIA... WIEM, JAKI BĘDZIE WYROK...

PROCES TRWAŁ TYLKO SZEŚĆ DNI... TO KRÓTKO W PORÓWNIANIU Z TRZEMA LATAMI ŚLEDZTWA...

...KIEROWANIE NOCĄ Z 7 NA 8.10.1944 R. ZBRODNICZYM A TAKIEM NA WIEZIENIE W RZESZOWIE, PODCZAS KTÓREGO CIĘŻKO RANNY ZOSTAŁ PPOR. GRABOWSKI JÓZEF...

...PRZYJĘCIE OD RZĄDÓW WROŚCICH PAŃSTW I TZW. „RZĄDU LONDYŃSKIEGO”, DZIAŁAJĄCEGO W INTERESIE ANGLOSAŃSKICH IMPERIALISTÓW, KORZYŚCI MAJĄTKOWEJ O WARTOŚCI 342 000 ZŁ W DOLARACH I ZŁOTYCH POLSKICH...

CI, KTÓRZY NAS BILI, SIEDZA TERAZ W PIERWSZYM RZĘDZIE PRZED NAMI Z SZYDERCZYMI UŚMIECHKAMI I URĄGAJĄ NAM...

...KOLABORACJE Z WŁADZAMI NIEMIECKIMI, POLEGAJĄCĄ NA UDZIALE W DOKONYWANYCH PRZEZ ODDZIAŁY AK ZABÓJSTW RADZIECKICH JEŃCÓW WOJENNYCH...

...ORAZ POMOC WŁADZOM OKUPACYJNYM W CHWYTANIU CZŁONKÓW I PRZYWÓDCÓW PPR...

KLAMSTWO! WIERUTNE KLAMSTWO! NIE WYSTARZY IM, ŻE NAS UNICESTWIA... MUSZĄ JESZCZE ZROBIĆ Z NAS BANDYTÓW I ZDRĄJCÓW...

...WRESZCIE POSŁUGIWANIE SIĘ PODROBIONYMI DOKUMENTAMI NA NAZWISKA ZIELIŃSKI STEFAN, KACZMAREK MARIAN I LEWICKI ZYGMUNT.

ALE NIE UDA IM SIĘ TO!... MOGA NAS ZABIĆ, ALE POLSKA PRZETRWA! I KIEDYŚ UPOMNI SIĘ O PRAWDĘ.

SĄD UZNAŁ OSKARZONEGO WINNYM WSZYSTKICH WYMIENIONYCH ZBRODNI I SKAZAŁ CIEPLIŃSKIEGO ŁUKASZA, SYNA FRANCISZKA...

...NA PIĘCIOKROTNA KARĘ ŚMIERCI I TRZYDZIEŚCI LAT WIEZIENIA, PRZEPADEK CAŁEGO MIENIA I UTRATĘ PRAW PUBLICZNYCH I OBYWATELSKICH PRAW HONOROWYCH NA ZAWSZE...

ŁUKASZ...

ANDRZEJEK! SYNKU!...

CONTRA SPEM SPERO...

* OKRĘGOWA KOMISJA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Załącznik 3

Karta pracy dla ucznia służąca analizie komiksu: „Wbrew nadziei. Opowieść o Łukaszu Cieplińskim ps. »Plug«”

Lp.	Pytanie:	Odpowiedź uczniów:
1.	Kim był Łukasz Ciepliński i dlaczego znalazł się na ławie oskarżonych?	
2.	Jak przebiegł przedstawiony na komiksie proces „Pluga”?	
3.	Jak można określić postawę Łukasza Cieplińskiego podczas procesu?	
4.	Czy obrona właściwie wypełniła swoją funkcję?	
5.	Jak rozumiesz hasło: „Contra spem spero”?	
6.	Czy i za co możemy podziwiać Łukasza Cieplińskiego?	

Kształtowanie wizerunku- SŁOWA, KTÓRE MÓWIĄ O NAS

Klasa i etap edukacyjny:	klasa I – III etap edukacyjny
Przedmiot/ rodzaj zajęć:	język polski
Temat lekcji:	<u>Słowa, które mówią o nas</u>
Powiązanie z wcześniejszą wiedzą:	Pojęcia: synonim, wyrażenie synonimiczne, styl, akt komunikacji, zdrobnienia, zgrubienia, wulgaryzmy
Cel lekcji (wyrażony w języku ucznia):	-uświadomisz sobie, że to, jak mówimy, prezentuje nas samych; -poszukasz synonimów i ustalisz, kiedy można wykorzystać każdy z nich i co mówi o nadawcy
Pytanie kluczowe/badawcze/ problemowe:	Jak mówić, by pokazać się z jak najlepszej strony?
Materiały dla ucznia (źródła do zapoznania się w domu):	<i>Biblia, Stary Testament, Rdz.2, 8-25</i>
Instrukcja dla ucznia jak ma wykorzystać materiał proponowany przez nauczyciela	Wejdź w rolę Adama i Ewy (osób, które spotkały się po raz pierwszy). Użyj wyobraźni i zgromadź słownictwo, jakim mogliby się posłużyć w następujących sytuacjach: 1. gdy się witają, 2. gdy się sobie przedstawiają, 3. gdy mówią o swoim hobby, 4. gdy opisują swojego zwierzaka.
Propozycje zadań/ćwiczeń do wykonania na lekcji:	Praca grupowa z przygotowanym wcześniej słownictwem przy użyciu karty pracy z załącznika 1. Sformułowanie wniosków na temat wpływu języka na sposób autoprezentacji.

Podsumowanie zajęć przez uczniów:	Mocne strony: <ul style="list-style-type: none"> • w grupie każdy mógł się swobodnie wypowiedzieć, • wymiana materiałami wcześniej zgromadzonymi służyła wzbogaceniu słownictwa. Słabe strony: <ul style="list-style-type: none"> • nie wszyscy zgromadzili materiał językowy do pracy na lekcji.
Wnioski nauczyciela z lekcji:	Pomoc nauczyciela jest niezbędna w określaniu funkcji synonimów.
Wskazówki dla naśladowców:	Wejście w rolę Adama i Ewy oraz zebranie słownictwa może być również elementem lekcji (w formie indywidualnej, grupowej lub zbiorowej).
Materiały stworzone na zajęciach:	Wnioski sformułowane po zaprezentowaniu materiału z kart pracy:

Załącznik 1

Sytuacja	Wyrażenia synonimiczne (bliskoznaczne)	Co mówią o użytkownikach?
Witanie się		
Przedstawianie się		
Mówienie o swoim hobby		

Mówienie o swoim zwierzaku		

Kształtowanie wizerunku- SZUKAMY PRZYCZYN LUDZKICH ZACHOWAŃ

Klasa i etap edukacyjny:	klasa VIII– II etap edukacyjny
Przedmiot/ rodzaj zajęć:	język polski/myślenie krytyczne, narzędzia TOC
Temat lekcji:	<u>Po nitce do kłębka – szukamy przyczyn ludzkich zachowań</u>
Powiązanie z wcześniejszą wiedzą:	Pojęcia: argument, wniosek, związek przyczynowo-skutkowy
Cel lekcji (wyrażony w języku ucznia):	-ocenisz bohaterów lektur -ustalisz przyczyny ich zachowań -sformułujesz wnioski
Pytanie kluczowe/badawcze/problemowe:	Dlaczego zachowujemy się tak a nie inaczej?
Materiały dla ucznia (źródła do zapoznania się w domu):	Grupa I -streszczenie „Balladyny” J.Słowackiego (z wydawnictwa Greg) -https://www.lekturek.pl/balladyna-streszczenie-lektury/ Grupa II -streszczenie „Opowieści wigilijnej” (z wydawnictwa Greg) -https://www.lekturek.pl/opowiesc-wigilijna-streszczenie/ Grupa III -streszczenie „Quo vadis” H.Sienkiewicza (z wydawnictwa Greg) -https://www.lekturek.pl/quo-vadis-streszczenie/

<p>Instrukcja dla ucznia jak ma wykorzystać materiał proponowany przez nauczyciela:</p>	<p>Przypomnij sobie losy: -Balladyny (gr.I), -Ebenezera Scrooge'a (gr.II), -Marka Winicjusza (gr.III).</p> <p>Wynotuj w zeszycie wydarzenia z ich udziałem (min.10), inf. na temat ich relacji z innymi ludźmi i zasad, wartości, jakie były dla nich ważne.</p>
<p>Propozycje zadań/ćwiczeń do wykonania na lekcji:</p>	<p>Każda z grup analizuje zachowanie przydzielonego jej bohatera, posługując się narzędziem TOC, logiczną gałązką http://www.toc.edu.pl/narzedzia-krytycznego-myslenia/toc/ Analiza odbywa się zgodnie ze schematem: „Jeżeli..., to...”. Zadaniem uczniów jest w miarę możliwości zastosowanie schematu co najmniej 3-4 razy.</p> <p>Podsumowanie lekcji, po prezentacji gałęzi dla każdego bohatera, to rozmowa na temat przyczyn negatywnych zachowań, które uczniowie śledzili na podstawie losów postaci literackich. Nauczyciel pełni w niej funkcję „advokata diabła” (nieustanne pytania „dlaczego” zmuszają do szukania nowych rozwiązań i łamania utartych schematów), np.:</p> <p>N: Dlaczego bohaterowie zachowywali się źle? U: Bo popełniali błędy. N: Dlaczego? U: Bo byli słabi. N: Dlaczego?</p>
<p>Podsumowanie zajęć przez uczniów:</p>	<p>Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> działania umożliwiają doskonalenie logicznego myślenia. <p>Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> prezentacja materiałów wypracowanych na lekcji jest czasochłonna
<p>Wnioski nauczyciela z lekcji:</p>	<p>Żeby skrócić czas prezentacji materiałów, można zrezygnować z różnicowania materiału badawczego dla poszczególnych grup i działania opręć na jednym bohaterze z jednego utworu dla wszystkich</p>
<p>Wskazówki dla naśladowców:</p>	<p>Ta lekcja ma charakter powtórzeniowy, ale może również opierać się na materiale, który uczniowie dopiero poznają. Materiał do zapoznania się przed lekcją w takim przypadku stanowić będą konkretne lektury, a nie ich streszczenia.</p>
<p>Materiały stworzone na zajęciach:</p>	<p>Wypełniona informacjami na temat bohaterów przydzielonych poszczególnym grupom karta pracy z załącznika 1.</p>

Załącznik 1

Przykładowe odpowiedzi (pozostawiając początki zdań, mamy karty pracy w wersji uproszczonej):

JEŻELI	BALLADYNA NIE POŚLUBIŁABY KIRKORA	TO
JEŻELI	NIE ZOSTAŁABY KRÓLOWĄ	TO
JEŻELI	NIE WSTYDZIŁABY SIĘ SWOJEJ MATKI	TO
	NIE WYGNAŁABY JEJ Z ZAMKU	

JEŻELI	SCROOGE NIE BYŁ SKĄPCEM	TO
JEŻELI	DAŁBY WYŻSZĄ PENSJĘ BOBOWI	TO
JEŻELI	POMÓGŁBY URATOWAĆ MAŁEGO TIMA	TO
	ZASŁUŻYŁBY NA WDZIĘCZNOŚĆ CRATCHITÓW	

JEŻELI	MAREK WINICJUSZ NIE CHCIAŁBY UPROWADZIĆ LIGII	TO
JEŻELI	NIE MUSIAŁBY JEJ SZUKAĆ	TO
JEŻELI	NIE POTRZEBOWAŁBY POMOCY CHILONA	TO
	CHILON NIE ZDRADZIŁBY KRYJÓWKI LIGII NERONOWI	

Pusty schemat do powielenia:

JEŻELI 		TO
JEŻELI		TO
JEŻELI		TO

Kształtowanie wizerunku- LITERACKI „FACEBOOK”

Klasa i etap edukacyjny:	klasa I – III etap edukacyjny
Przedmiot/ rodzaj zajęć:	język polski/projekt
Temat lekcji:	<u>Literacki „Facebook”</u>
Powiązanie z wcześniejszą wiedzą:	Pojęcia: charakterystyka bezpośrednia i charakterystyka pośrednia
Cel lekcji (wyrażony w języku ucznia):	-ocenisz bohaterów lektur -wskazesz cechy, które cenisz i których nie lubisz -stworzysz katalog ulubionych postaci literackich
Pytanie kluczowe/badawcze/ problemowe:	Jak prezentują nam się bohaterowie literaccy?
Materiały dla ucznia (źródła do zapoznania się w domu):	Lektura bądź zestaw lektur – w zależności od czasu planowanego na realizację zadania (wybór należy do uczniów lub nauczyciela, może dotyczyć szkolnego kanonu lub zainteresowań czytelniczych.
Instrukcja dla ucznia jak ma wykorzystać materiał proponowany przez nauczyciela:	Dobierzcie się w grupy (3-6 osób). Przeczytajcie wskazane utwory, przyglądając się 5 wybranym bohaterom). Zbierzcie o każdym z nich informacje: -kim jest, z jakiej książki pochodzi i kto ją napisał; -jakie ma zalety (min.3) i w jakiej sytuacji je dostrzeżliście; -jakie ma wady (min.3) i w jakiej sytuacji je dostrzeżliście; -co warto naśladować w jego relacjach z innymi. Zaprezentujcie poznanych bohaterów w dowolnej formie – ciekawej dla odbiorców (np.plakat, pokaz slajdów, album, lapbook, wywiad, autoprezentacja z wejściem w rolę itd.). Na wykonanie zadania macie czas do... (wspólnie ustalony lub wyznaczony przez nauczyciela termin).
Propozycje zadań/ćwiczeń do wykonania na lekcji:	Prezentacja zgromadzonego materiału oraz koleżeńska ocena zgodnie z opracowanym wspólnie NaCoBeZU. Plebiscyt na najsympatyczniejszego/najbardziej godnego

	podziwu/najbardziej niezwykłego bohatera (samo głosowanie lub w formie bardziej rozbudowanej – krótkie wystąpienia uzasadniające kandydaturę, a następnie głosowanie).
Podsumowanie zajęć przez uczniów:	<p>Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> • praca umożliwiła działania twórcze zgodne z zainteresowaniami, • działania zachęciły do sięgnięcia po lekturę. <p>Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizacja zadań wymaga dłuższego czasu (działania mają charakter projektowy), • nie wszyscy wykazali się systematycznością i odpowiedzialnością w trakcie współpracy.
Wnioski nauczyciela z lekcji:	Wspólne stworzenie NaCoBeZU do oceny prezentacji musi poprzedzić prace nad nią (powinno mieć miejsce po zapoznaniu się uczniów z poleceniem, ale przed rozpoczęciem jego realizacji).
Wskazówki dla naśladowców:	Praca może mieć charakter powtórzeniowy i opierać się na poznanych już wcześniej utworach literackich (np. mitach greckich, przypowieściach biblijnych, lekturach poznanych w danej klasie, utworach w podręczniku z danego rozdziału itd.), niekoniecznie wymagając zapoznawania się z nowymi tekstami.
Materiały stworzone na zajęciach:	<p>NaCoBeZU oceny „Literackiego Facebooka”:</p> <ul style="list-style-type: none"> -pomysł 2p. -zgodność z poleceniem 2p. -szczegółowość prezentacji tematu 2p. -poprawność językowa i rzeczowa 2p. -estetyka 1p. -skuteczność przekazu 1p.

„O filmie cz. 1”- ELEMENTARZ MODEGO KINOMANA- POJECIA ZWIĄZANE Z FILMEM

Klasa i etap edukacyjny: Przedmiot/ rodzaj zajęć:	klasa I – III etap edukacyjny język polski/ nauczanie wyprzedzające
Temat lekcji:	Elementarz młodego kinomana – pojęcia związane z filmem.
Powiązanie z wcześniejszą wiedzą:	Odwołanie do zainteresowań uczniów, rozmowa na temat ulubionych filmów. Nawiązanie do udziału w zajęciach zorganizowanych w ramach projektu „Lekcja w kinie”.
Cel lekcji (wyrażony w języku ucznia):	<ul style="list-style-type: none"> • znasz podstawowe pojęcia związane z filmem, • potrafisz odróżnić podstawowe gatunki filmowe.
Pytanie kluczowe/badawcze/ problemowe:	Czy znajomość podstawowych gatunków filmowych ułatwia odbiór i dobór odpowiednich materiałów audiowizualnych?

<p>Materiały dla ucznia (źródła do zapoznania się w domu):</p>	<p>Zadaniem uczniów było wykonanie poleceń zamieszczonych na portalu społecznościowym Facebook.com (zamknięta grupa klasy Ic). Uczniowie musieli wyszukać definicje podanych pojęć, zapoznać się z informacjami ze wskazanej strony internetowej oraz wypełnić kartę pracy.</p>
<p>Instrukcja dla ucznia jak ma wykorzystać materiał proponowany przez nauczyciela:</p>	<p>1. Na podstawie informacji, które znajdziesz na stronie: http://edukacjafilmowa.pl/.../elementarz-mlo.../co-to-jest-film... uzupełnij kartę pracy zamieszczoną w załączniku.</p>
<p>Propozycje zadań/ćwiczeń do wykonania na lekcji:</p>	<p>Analiza materiału filmowego i dopasowywanie tytułów filmów do nazw określonych gatunków – umiejętność rozróżniania podstawowych gatunków filmowych (załącznik nr 1).</p>
<p>Podsumowanie zajęć przez uczniów:</p>	<p>Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczniowie przychodzą na zajęcia przygotowani, żaden element lekcji nie jest dla nich zaskakujący; • uczniowie uczą się wyszukiwać w Internecie wartościowe informacje; • gimnazjaliści aktywnie uczestniczą w zajęciach (nawet ci, którzy na co dzień niechętnie się wypowiadają). <p>Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dużo czasu trzeba poświęcić na przygotowanie się do zajęć; • nie wszyscy mają możliwość wydrukowania materiałów na lekcję.
<p>Wnioski nauczyciela z lekcji:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • cele lekcji zrealizowano (uczniowie poznali podstawowe pojęcia związane z filmem oraz jego gatunkami); • gimnazjaliści wykazali się doskonałą znajomością filmów, w czasie lekcji chętnie zabierali głos, nawet osoby na co dzień bierne podczas lekcji, były aktywne i zaangażowane w przebieg zajęć; • niestety nie wszyscy mieli przy sobie karty pracy.
<p>Wskazówki dla naśladowców:</p>	<p>Ponieważ nie wszyscy uczniowie mają możliwość wydrukowania materiałów w domu, należy przygotować karty pracy i rozdać zainteresowanym kilka dni przed lekcją.</p>
<p>Materiały stworzone na zajęciach:</p>	<p>Notatka stworzona przez uczniów na podstawie karty pracy i dyskusji na lekcji:</p> <p>KOMEDIA – film, który ma rozbawić widzów. Przedstawione w nim osoby, zdarzenia i sytuacje powinny być zabawne. To jeden z najstarszych i najpopularniejszych gatunków filmowych.</p> <p>Film KATASTROFICZNY – jak sama nazwa wskazuje, opowiada o jakiejś katastrofie. Może to być, ale nie musi, wydarzenie prawdziwe. Tematem takiego filmu są rozmaite katastrofy naturalne (np. powódzie, tornada, trzęsienia</p>

	<p>ziemi), ale też takie wydarzenia, jak np. wykolejenie się pociągu czy pożar wieżowca.</p> <p>Film GROZY to film, który w przeciwieństwie do komedii, nie ma widza rozbawić, ale przestraszyć. Oglądanie takich filmów zaspokaja potrzebę przeżycia silnych wrażeń. Najpopularniejsze tego typu filmy to horrory.</p> <p>Film MUZYCZNY to film oparty na muzyce, śpiewie i tańcu. Kolejne piosenki czy występy taneczne są tym, co sprawia, że akcja postępuje. Najpopularniejszą odmianą tego typu filmu jest musical.</p> <p>WESTERN to film przygodowo-sensacyjny rozgrywający się na Dzikim Zachodzie w XIX i na początku XX wieku. Tego typu filmy charakteryzuje wartka akcja, w której dużo jest strzelaniny, walki i pościgów.</p> <p>Film KRYMINALNY to taki gatunek filmu fabularnego, którego tematem są przestępstwa i zbrodnie. Jego głównym bohaterem jest na ogół detektyw lub policjant, który tropi przestępców i doprowadza do ich ujęcia.</p> <p>Film BIOGRAFICZNY to opowieść o życiu prawdziwych ludzi, zazwyczaj takich, którzy dokonali czegoś ważnego – stworzyli wielkie dzieła sztuki, dokonali ważnych odkryć naukowych, bohaterskich czynów.</p> <p>Film FANTASY to taki film, którego akcja rozgrywa się w świecie fantastycznym, gdzie działa magia i dzieją się rzeczy niezwykle, cudowne, które nie mogą dzieć się w rzeczywistości.</p> <p>Film FANTASTYCZNONAUKOWY (SCIENCE FICTION) to widowisko filmowe, którego tematem są tajemnicze wynalazki, podróże kosmiczne, kontakty z pozaziemskimi cywilizacjami. Nie ma tu magii a wszystkie wydarzenia tłumaczone są w sposób naukowy.</p>
--	--

„O filmie cz. 2” ELEMENTARZ MŁODEGO KINOMANA- „MARZYCIEL”

Klasa i etap edukacyjny:	klasa I – III etap edukacyjny
Przedmiot/ rodzaj zajęć:	język polski/ nauczanie wyprzedzające
Temat lekcji:	Elementarz młodego kinomana – „Marzyciel”.
Powiązanie z wcześniejszą wiedzą:	Odwołanie do wiedzy uczniów na temat filmów. Nawiązanie do udziału w zajęciach zorganizowanych w ramach projektu „Lekcja w kinie”.
Cel lekcji (wyrażony w języku ucznia):	<ul style="list-style-type: none"> znasz podstawowe pojęcia związane z filmem (np. kadr, ujęcie, reżyser),

	<ul style="list-style-type: none"> potrafisz wypowiedzieć się na temat dzieła filmowego, biorąc pod uwagę poznane pojęcia
Pytanie kluczowe/badawcze/problemowe:	Czy znajomość podstawowych pojęć związanych z filmem, ułatwia odbiór i dobór odpowiednich materiałów audiowizualnych?
Materiały dla ucznia (źródła do zapoznania się w domu):	Zadaniem uczniów było wykonanie poleceń zamieszczonych na portalu społecznościowym Facebook.com (zamknięta grupa klasy Ic). Uczniowie musieli wyszukać definicje podanych pojęć, zapoznać się z nimi i przygotować zwięzłe notatki.
Instrukcja dla ucznia jak ma wykorzystać materiał proponowany przez nauczyciela:	Poszukaj informacji w rozmaitych źródłach i wyjaśnij pojęcia: kadr, ujęcie, montaż filmowy, scenariusz, scenarzysta, reżyser, adaptacja, film krótkometrażowy, film pełnometrażowy.
Propozycje zadań/ćwiczeń do wykonania na lekcji:	Gra dydaktyczna – usystematyzowanie pojęć wyjaśnionych w domu (załącznik nr 2). Projekcja filmu „Marzyciel” wyreżyserowanego przez Marca Forstera. Analiza materiału filmowego w odwołaniu do pojęć, z którymi uczniowie zapoznali się w domu.
Podsumowanie zajęć przez uczniów:	<p>Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> uczniowie przychodzą na zajęcia przygotowani, mają notatki, z których na bieżąco korzystają; uczą się wyszukiwać w Internecie wartościowych informacji; gimnazjaliści poznają nowe, nieznane im dotąd dzieła filmowe. <p>Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> dużo czasu zajmuje projekcja filmu (nie wszyscy uczniowie dokończyli jego oglądanie w domu).
Wnioski nauczyciela z lekcji:	<ul style="list-style-type: none"> cele lekcji zrealizowano (uczniowie poznali podstawowe pojęcia związane z filmem; uczyli się wypowiadać o dziele filmowym z użyciem poznanych pojęć); gimnazjaliści z dużym zaciekawieniem oglądali zaprezentowany film; powiązanie pojęć z konkretnym materiałem filmowym sprawia, że uczniowie lepiej rozumieją ich znaczenie i zapamiętują je na zasadzie skojarzeń.
Wskazówki dla naśladowców:	Dobrze jest zaplanować lekcję na co najmniej trzy godziny, gdyż nie wszyscy uczniowie dokończyli oglądanie filmu w domu i konieczna jest jego całościowa projekcja na lekcjach.
Materiały stworzone na zajęciach:	<p>Notatka stworzona przez uczniów na podstawie zgromadzonych przez uczniów materiałów i dyskusji na lekcji:</p> <p>KADR – najmniejszy element filmu, tak mały, że nie widzimy na nim upływu czasu, klatka na taśmie filmowej.</p>

	<p>UJĘCIE – najmniejsza dynamiczna część filmu, w której odczuwamy upływ czasu.</p> <p>MONTAŻ FILMOWY – organizacja materiału filmowego w uporządkowaną i znaczącą całość.</p> <p>SCENARIUSZ – materiał literacki będący podstawą realizacji przedstawienia teatralnego lub filmu.</p> <p>SCENARZYSTA – osoba, która pisze scenariusz do sztuki teatralnej, filmu itd.</p> <p>REŻYSER – osoba realizująca własną artystyczną koncepcję filmu oraz inspirująca aktorów i koordynująca działania wszystkich członków ekipy.</p> <p>ADAPTACJA FILMOWA – Film, który jest efektem przeniesienia utworu literackiego na ekran.</p> <p>FILM KRÓTKOMETRAŻOWY – film trwający do 30 minut.</p> <p>FILM PEŁNOMETRAŻOWY - film trwający więcej niż 70 minut.</p>
--	--

MASS MEDIA
- JAKIE FUNKCJE REALIZUJĄ WSPÓLCZEŚNIE ?

Klasa i etap edukacyjny:	klasa III– III etap edukacyjny
Przedmiot/ rodzaj zajęć:	wiedza o społeczeństwie
Temat lekcji:	Mass media
Powiązanie z wcześniejszą wiedzą:	Pojęcia: Internet, radio, telewizja, prasa, audycja, badanie opinii publicznej, dziennikarz
Cel lekcji (wyrażony w języku ucznia):	<ul style="list-style-type: none"> - poznasz krótką historię mass mediów; - przeanalizujesz funkcje mass mediów; - dowiesz się, na czym polegają wolne media; - poznasz, co to jest cenzura i jakie występują jej rodzaje; - uświadomisz sobie, że massmedia są nieodłącznym elementem życia współczesnych społeczeństw; - poszukasz programów, audycji, tytułów prasowych i ustalisz, którą z funkcji mass mediów realizują w sposób szczególny; - uświadomisz sobie, że mass media są elementem kultury masowej; - zastanowisz się nad cechami osób związanych z mediami czyli dziennikarzy, podając przykłady uznanych dziennikarzy

Pytanie kluczowe/badawcze/ problemowe:	Jakimi cechami powinien być obdarzony dziennikarz kreujący media?
Materiały dla ucznia (źródła do zapoznania się w domu):	<i>Krótką historią mass mediów- załącznik 1</i> <i>Funkcje mass mediów- załącznik 2</i>
Instrukcja dla ucznia jak ma wykorzystać materiał proponowany przez nauczyciela	Zbierz tytuły programów, audycji, portali społecznościowych i spróbuj się zastanowić, co jest ich podstawowym zadaniem. Spróbuj stworzyć własny katalog mediów. Wykorzystaj dostępne programy radiowo- telewizyjne, zasoby Internetu. Podczas lekcji korzystaj z wszelkich dostępnych źródeł informacji. Pamiętaj, liczy się szybkość w poszukiwaniu niezbędnych informacji. W ten sposób rozwijasz swoje kompetencje kluczowe!
Propozycje zadań/ćwiczeń do wykonania na lekcji:	Nauczyciel wskazuje uczniom ważne wydarzenia w historii mediów, podkreślając dynamikę ich rozwoju na przełomie XX i XXI wieku (zwrócenie uwagi na brak wolności mediów- cenzura w okresie PRL). Pyta uczniów, co w tej historii jest dla nich zaskakujące? Uczniowie dzielą się własnymi spostrzeżeniami (burza mózgów). Praca grupowa z przygotowanymi wcześniej opisami funkcji mass mediów zamieszczonymi w załączniku 2. Klasa podzielona na pięć grup, z których każda otrzymuje jeden opis i flamaster w wybranym kolorze (pięć kolorów). Uczniowie wpisują nazwy czasopism, audycji, portali społecznościowych, które realizują określoną funkcję mass mediów w sposób szczególny i pierwszoplanowy. Kartki po określonym czasie wędrują do kolejnych grup (aż do powrotu pierwszej z nich). Powstanie katalog mediów realizujących ich podstawowe funkcje- załącznik 3. Cechy dobrego dziennikarza- załącznik 4. Uczniowie wybierają 3 spośród 10 podanych cech, które w ich opinii są najważniejsze dla pełnienia funkcji „dobrego dziennikarza”. Uczniowie podchodzą do tablicy i zakreślają wybrane cechy. Sformułowanie wniosków na temat zasad i cech dobrego dziennikarza- załącznik 5
Podsumowanie zajęć przez uczniów:	Mocne strony: <ul style="list-style-type: none"> • w grupie każdy mógł się swobodnie wypowiedzieć, • wymiana materiałami wcześniej zgromadzonymi służyła wzbogaceniu wiedzy i umiejętności z zakresu edukacji medialnej. Słabe strony: <ul style="list-style-type: none"> • nie wszyscy uczniowie zapoznali się z materiałem do lekcji przygotowanym i przesłanym przez nauczyciela
Wnioski nauczyciela z lekcji:	Pomoc nauczyciela jest niezbędna w kategoryzacji wymienianych mediów zgodnie z ich funkcją oraz podsumowaniu argumentacji uczniów na temat cech dobrego dziennikarza.

Wskazówki dla naśladowców:	Do pracy grupowej można wybrać opisy z załącznika 2, rozszerzyć ten opis lub zbudować własny. Ważne, aby każda grupa pracowała na tym samym materiale.
Materiały stworzone na zajęciach:	Katalog mediów, znanych uczniom, według ich funkcji. Wnioski na temat cech i zasad dobrego dziennikarza.

Załącznik 1

Ok. 200 p.n.e. - oficjalne biuletyny rządowe, Chiny

59 p.n.e. - *Acta Diurna*, Rzym, codzienny biuletyn informacyjny

1455 - ukazuje się Biblia Gutenberga - pierwsza drukowana książka

1562 - pierwszy miesięcznik, Włochy

1650 - pierwszy dziennik, Lipsk

1661 - *Merkuryusz Polski*, periodyk informacyjny

1711 - *Spectator*, Londyn, periodyk dydaktyczny i opiniotwórczy

1765 - *Monitor*, Warszawa - pierwszy polski periodyk na wzór *Spectatora*

XIX wiek - wynalazki i odkrycia: udoskonalone prasy drukarskie, fotografia prasowa,

mikrofon, fonograf, fotokomórka, antena telewizyjna, lampa Brauna, odkrycie fal radiowych

1893 - skonstruowanie aparatu radiowego (Tesla, Marconi)

1901 - przesłanie sygnału radiowego przez Atlantyk

1907 - pierwszy odbiornik TV

Lata 20. i 30. XX wieku: złota era radia w Ameryce

1922 - pierwsze stacje radiowe w krajach europejskich

1925 - powstaje Polskie Radio

1928 - przesłanie przez Atlantyk sygnału telewizyjnego

1934 - przekazanie obrazu telewizyjnego z wozu transmisyjnego, Nowy Jork

1936 - transmisje telewizyjne olimpiady w Berlinie, BBC rozpoczyna nadawanie pierwszego regularnego serwisu informacyjnego

1946 - pierwszy komputer, USA

1952 - pierwszy półgodzinny program TVP

1961 - pierwsza gra elektroniczna - Spacewars

1962 - pierwsza na świecie telewizyjna transmisja satelitarna

1969 - wojskowy projekt ARPANET, początki internetu

1975 - opracowanie systemu operacyjnego DOS

1978 - w USA rusza produkcja komputerów osobistych

1989 - internetu zaczynają używać uniwersytety i organizacje naukowe

1991 - podstawy HTML, powstają strony WWW

1999 - rusza pierwszy polski portal internetowy

Załącznik 2

FUNKCJA INFORMACYJNA - środki masowego przekazu zajmują się zbieraniem i upowszechnianiem informacji na temat ważnych wydarzeń politycznych, kulturalnych, ekonomicznych. Przekazywane wiadomości mają wielki wpływ na stan nastrojów społecznych, dlatego niezwykle istotny jest tu dziennikarski obiektywizm oraz poziom profesjonalny przekazywanych komunikatów.

FUNKCJA KONTROLNA - dziennikarze mają prawo i moralny obowiązek śledzić uważnie poczynania władz, instytucji i osób publicznych pełniących odpowiedzialne funkcje. Śledząc ich poczynania, mogą zapobiegać nadużyciom, a w przypadku ich odkrycia – doprowadzić do ukarania osób winnych.

FUNKCJA OPINIOTWÓRCZA - wpływając na swoich widzów, czytelników i słuchaczy media kształtują szeroko pojętą opinię publiczną. Dotyczy to zarówno tych instytucji

medialnych, które przejawiają swego rodzaju ambicje intelektualne (np. dzienniki i czasopisma prestiżowe, publiczna radiofonia i telewizja), jak i gazet popularnych i komercyjnych stacji radiowych oraz telewizyjnych.

FUNKCJA REKREACYJNA – czyli dostarczanie rozrywki. Wszystkie media (a zwłaszcza media komercyjne) starają się realizować tę funkcję w możliwie najszerszym zakresie, bowiem to przede wszystkim decyduje o ich atrakcyjności dla odbiorcy.

FUNKCJA EDUKACYJNA – jest realizowana na łamach niektórych kategorii prasy drukowanej – przede wszystkim czasopism naukowych i popularnonaukowych. Są one przeznaczone dla stosunkowo wąskiego kręgu czytelników. Również duży wkład mają tutaj stacje telewizji satelitarnej, np. kilka kanałów Discovery czy National Geographic.

Załącznik 3

Katalog mediów realizujących ich 5 podstawowych funkcji.

Lp.	Funkcja mediów	Program, audycja, tytuł prasowy
1.	Informacyjna	Tvn 24
2.	Kontrolna	Gazeta wyborcza (afery Rywina), W sieci, Gazeta Polska
3.	Opiniotwórcza	RMF FM, Rzeczpospolita, portal Wirtualna Polska, TVP 1, TVP 2, Onet.pl, FAKT,
4.	Rekreacyjna	
5.	edukacyjna	National Geographic, TVP Historia

Załącznik 4

Cechy dobrego dziennikarza:

Lp.	Cecha dobrego dziennikarza	Wybór uczniów
1.	Komunikatywny (łatwo nawiązujący kontakty)	19
2.	Przygotowany do tematu	8
3.	Łatwo formułujący swoje myśli	6
4.	Piszący z pasją	14
5.	Posiadający „lekkie pióro” (jego tekst czyta się jednym tchem)	18
6.	Potrafiący słuchać	5
7.	Szybko docierający do źródła informacji	7
8.	Obiektywny	9
9.	Opanowany	5
10.	Mobilny	8
11.	Elastyczny	6
12.	Posiadający doświadczenie w zawodzie	13
13.	Po odbyciu licznych dziennikarskich staży	3
14.	Wykształcony (po odbyciu studiów dziennikarskich)	6
15.	Znający języki obce	16

Załącznik 5

Sformułowanie wniosków na temat zasad i cech dobrego dziennikarza:

1. Najbardziej oczekiwaną cechą dobrego dziennikarza w opinii uczniów jest komunikatywność, czyli bezpośredniość i łatwość towarzysząca nawiązywaniu kontaktów;
2. Kolejną ważną cechą jest „lekkie pióro”, czyli uczniowie wyrazili pogląd, że tekst dobrze napisany równie dobrze się czyta;
3. W zawodzie dziennikarza mniej ważne jest ukończenie kierunkowych studiów, za to niezbędna jest znajomość języków obcych, pasja i doświadczenie